

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 13 d.
(OR. fr)

9895/22

LIMITE

ENV 577
MI 447
RELEX 744
CODEC 854

Tarpinstitucinė byla:
2021/0367(COD)

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl atliekų vežimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1257/2013 ir (ES) Nr. 2020/1056 – Pažangos ataskaita

I. IVADAS

- Šioje ataskaitoje siekiama pristatyti bendrą darbų, atliktų rengiant pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl atliekų vežimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1257/2013 ir (ES) Nr. 2020/1056, padėtį ir apžvelgti padarytą pažangą. Šiuo pasiūlymu siekiama pakeisti dabartinį reglamentą dėl tarpvalstybinio atliekų vežimo ir iš dalies pakeisti Laivų perdirbimo reglamentą. Jo bendras tikslas – geriau apsaugoti aplinką ir visuomenės sveikatą nuo netinkamo tarpvalstybinio atliekų vežimo poveikio; juo įgyvendinamos Bazelio konvencijos nuostatos ir integruojamos EBPO taisyklės.

2. 2021 m. lapkričio 17 d. Europos Komisija paskelbė pasiūlymą dėl 2006 m. birželio 14 d. Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo išdėstymo nauja redakcija. Šis reglamentas susijęs su atliekų vežimu ES viduje ir į trečiąsias šalis (EBPO ir kitas šalis). Pasiūlymas yra Europos žaliojo kurso, o konkrečiau – Žiedinės ekonomikos veiksmų plano ir Nulinės taršos veiksmų plano, taip pat 2021–2025 m. kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijos įgyvendinimo dalis. Pasiūlymas pateiktas kartu su Komisijos komunikatu „Mūsų atliekos – mūsų atsakomybė. Atliekų vežimas kuriant švarią ir žiediškesnę ekonomiką“.
3. Komisija siūlo pasitelkti viena kitą sustiprinančias priemones, orientuotas į toliau nurodytus aspektus:
- a) atliekų vežimo ES, siekiant jas perdirbti ir pakartotinai naudoti, palengvinimas;
 - b) griežtesni atliekų eksporto už Europos Sąjungos ribų reikalavimai;
 - c) kovos su neteisėtu atliekų gabenimu stiprinimas.
4. Pasiūlymą dėl reglamento sudaro 82 straipsniai ir 16 priedų. Jis sudarytas iš aštuonių antraštinių dalių, o trijose iš jų pateikiamos visiškai naujos nuostatos, palyginti su dabartine redakcija. Taigi II antraštinėje dalyje išdėstytos nuostatos dėl vežimų Sąjungos viduje, vežant tranzitu per trečiąsias šalis arba be tranzito. IV antraštinėje dalyje pateiktos nuostatos dėl eksporto iš Sąjungos į trečiąsias šalis. Galiausiai VII antraštinėje dalyje pateiktos nuostatos dėl šio reglamento vykdymo. Taip pat buvo parengti VIII ir X priedai, susiję su IV antraštinės dalies nuostatomis. Taigi X priede nustatyti kriterijai, skirti įrodyti, kad atliekas gaunančiuose trečiųjų šalių apdorojimo įrenginiuose atliekos tvarkomos aplinkai saugiu būdu.

VIII priede pateikiama prašymo įtraukti į šalių, į kurias leidžiama iš Europos Sąjungos eksportuoti naudoti skirtas nepavojingas atliekas, sąrašą forma.

5. Europos Parlamente pasiūlymą apsvaustė Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas. Pranešimo projektas buvo paskelbtas 2022 m. balandžio 11 d. Balsavimo dėl pranešimo data dar nežinoma. Iš viso buvo pasiūlyti 599 pakeitimai.
6. Konsultuotasi su Regionų komitetu bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu. Regionų komitetas nusprendė nuomonės nepateikti. Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2022 m. vasario 23 d.

II. DARBAS TARYBOJE

7. Taryboje už pasiūlymo nagrinėjimą yra atsakinga Aplinkos darbo grupė. Pasiūlymą dėl reglamento ir jo poveikio vertinimą Komisija pateikė 2021 m. gruodžio 6 d. neformalioje Aplinkos darbo grupės narių vaizdo konferencijoje. Komisija pasiūlymą taip pat pateikė 2021 m. gruodžio 20 d. Aplinkos tarybos posėdyje.
8. Reglamento dėl atliekų vežimo peržiūra buvo vienas iš pagrindinių pirmininkaujančios Prancūzijos prioritetų, kuri siekė, kad pirmiausia būtų išnagrinėti visi pasiūlymo straipsniai. Prancūzijos pirmininkavimo laikotarpiu dėl šio pasiūlymo buvo diskutuojama 7 Aplinkos darbo grupės posėdžiuose: sausio 14 ir 28 d., vasario 4 d., kovo 10 ir 28 d., balandžio 12 d. ir gegužės 17 d., ir neformalioje balandžio 27 d. Aplinkos darbo grupės vaizdo konferencijoje. Nuostatos dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) vaidmens taip pat buvo pristatytos Kovos su sukčiavimu darbo grupės 2022 m. gegužės 20 d. posėdyje. Be to, delegacijos raštu pateikė daug pastabų. Šiuose posėdžiuose buvo pirmą kartą aptartos visos reglamento nuostatos, taip pat išnagrinėtas pirmasis pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinis pasiūlymas dėl I ir II antraštinių dalių. Pagrindiniai diskusijų klausimai aptariami toliau.

Atliekų vežimas Sąjungos viduje

9. Pagrindinė atliekų vežimo ES viduje taisyklių naujovė yra skaitmeninės sistemos, kuri palengvintų atitinkamų subjektų ir valdžios institucijų bendravimą, sukūrimas. Skaitmeninės sistemos sukūrimui pritarė visos delegacijos. Diskusijos parodė didelį suinteresuotumą geriau suprasti, kokios tiksliai bus šios sistemos funkcijos ir tai, kaip ji galėtų būti derinama su kai kuriose valstybėse narėse esamomis sistemomis.
10. Kadangi pagrindinis skaitmeninės sistemos sukūrimo tikslas – sutrumpinti sutikimo dėl atliekų vežimo procedūras, Komisija pasiūlė trumpesnius nagrinėjimo terminus kompetentingoms institucijoms ir pranešėjams. Tai kėlė susirūpinimą delegacijoms, kurios daugeliu atveju kvestionavo trumpesnius terminus, manydamos, kad siūlomi terminai galėtų būti netinkami laiko, būtino šalių dialogui, atžvilgiu.
11. Dauguma delegacijų palankiai įvertino pasiūlymą uždrausti šalinti skirtų atliekų vežimą. Tačiau delegacijos daug dėmesio skyrė siūlomų nuostatų praktiniams aspektams ir įgyvendinimui. Iškelta klausimų dėl išimties taikymo sąlygų aiškinimo, taip pat dėl mažų valstybių narių ir pasienio regionų ypatumų.
12. Visų pirma buvo pateikta daug pastabų dėl naujo požiūrio į numanomą siunčiančiosios kompetentingos institucijos sutikimą.

Nuostatos dėl atliekų eksporto į trečiąsias šalis

13. Delegacijos iš esmės palankiai įvertino Komisijos pasiūlymą nustatyti griežtesnę atliekų eksporto į trečiąsias šalis tvarką. Kelios delegacijos pabrėžė poreikį užtikrinti, kad visos į trečiąsias šalis eksportuojamos atliekos būtų tvarkomos aplinkos atžvilgiu tvariu būdu.

14. Komisijos pasiūlyme numatyta, kad atliekų eksportas į EBPO nepriklausančias šalis bus iš esmės uždraustas, nebent atitinkama šalis būtų pranešusi Komisijai apie pageidavimą gauti atliekas iš ES ir įrodžiusi, kad turi pajėgumų jas tvariai tvarkyti. Delegacijos susidomėjo šiuo Komisijos metodu sudaryti EBPO nepriklausančių šalių, kurios nurodė pageidaujančios gauti atliekas iš ES, sąrašą, taip pat pasiūlymu reikalauti, kad atliekas eksportuojančios bendrovės patikrintų, ar atliekamas atliekas gaunančių vietų nepriklausomas auditas. Taip pat buvo iškelta daug klausimų dėl praktinio audito įgyvendinimo.
15. Kai kurios delegacijos nurodė, kad reglamento nuostatos neturėtų daryti neigiamo poveikio mažoms valstybėms, kurios, yra labai priklausomos nuo eksporto, kad apdorotų ir, visų pirma, šalintų savo atliekas.

Neteisėtų atliekų srautų kontrolės stiprinimas ir OLAF vaidmuo

16. Delegacijos iš esmės pritarė kontrolės priemonių stiprinimui. Tačiau delegacijoms kilo klausimų dėl naujo Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) vaidmens ir nuostatų dėl administracinių ir baudžiamųjų sankcijų.
17. Balandžio 27 d. neformalioje vaizdo konferencijoje Aplinkos darbo grupės nariai galėjo pasikeisti nuomonėmis dėl nuostatų, susijusių su OLAF vaidmeniu. Valstybės narės iškėlė daug klausimų apie šios agentūros įgaliojimus, jos vaidmenį kitų įstaigų, pavyzdžiui, Interpolo ir Europolo, atžvilgiu ir jos veikimo būdus siekiant pradėti tyrimus valstybėse narėse. Taip pat buvo iškelta klausimų dėl OLAF darbuotojų ir pajėgumų, konkrečios bendradarbiavimo su nacionalinėmis valdžios institucijomis arba patikrinimų vietoje praktikos.
18. Kalbant apie sankcijas, delegacijoms kilo abejonių dėl administracinių sankcijų ir baudžiamųjų sankcijų ryšio, taip pat dėl galimybės nustatyti griežtesnes sankcijas nei numatytosios reglamente.

19. Daugelis delegacijų paragino tęsti dabartinės sudėties korespondentų grupės veiklą ir paprašė pateikti paaiškinimų dėl siūlomame reglamente numatytos ekspertų grupės.

III. PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS DARBAS

20. Remdamasi diskusijomis ir rašytinėmis pastabomis, pirmininkaujanti valstybė narė parengė kompromisinius pasiūlymus dėl pasiūlymo dėl reglamento I antraštinės dalies, susijusios su jo tikslu, taikymo sritimi ir apibrėžtimis. Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat reformulavo II antraštinę dalį dėl atliekų vežimo Europos Sąjungos viduje, padarydama dalinių pakeitimų, kurie, jos nuomone, yra priimtini delegacijoms. Vis dėlto pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad dar reikia papildomai diskutuoti.
21. Pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlymas dėl I antraštinės dalies yra susijęs bendrosiomis nuostatomis dėl pasiūlymo tikslo, taikymo srities ir apibrėžčių. Joje atsižvelgiama į pasiūlytus pataisymus ir tam tikras delegacijų pastabas. Taigi buvo patikslinta daug apibrėžčių ir įtraukta termino „vežimą organizuojantis asmuo“ apibrėžtis. Ji buvo pateikta gegužės 17 d. Aplinkos darbo grupės posėdyje; dėl jos diskutuojant nebuvo pateikta jokių papildomų pastabų, dėl kurių pirmininkaujanti valstybė narė parengė šiuos pasiūlymus.
22. Buvo dirbama ties II antraštine dalimi, siekiant įtraukti delegacijų nurodytus pataisymus ir siūlomas pakeitimus, dėl kurių bendrai sutariama. Pastarieji visų pirma susiję su bendro pranešimo nagrinėjimo terminais ir išankstinio sutikimo procedūra.

Diskusijų metu delegacijos reiškė didelį susirūpinimą šiuo klausimu, manydamos, kad naujos taisyklės yra pernelyg griežtos. Kelios valstybės narės pritarė tam, kad naudojant naują elektroninę sistemą nebūtų išspręstas nei laiko, reikalingo šalims keisti informaciją, nei laiko, reikalingo kompetentingoms institucijoms nagrinėti dosjė, o pranešėjams – perduoti prašomus dokumentus, klausimas.

Pirmininkaujanti valstybė narė šį klausimą laikė prioritetiniu, nes ši procedūra yra pagrindinis reglamento peržiūros elementas, susijęs su kompetentingų institucijų, atsakingų už jo taikymą, užduotimis. Parengtas II antraštinės dalies kompromisinio teksto projektas atitinka šį tikslą.

Be to, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad reikia papildomai aptarti šiuos klausimus:

- siekiant ne tik sudaryti galimybes su pranešėju keistis informacija keliais etapais, bet ir nedidinti įvairių subjektų darbo krūvio, sprendimas netęsti procedūros galėtų būti kompetentingai institucijai suteikta pasirinkimo galimybė, o ne jai nustatyta pareiga;
- siekiant nedidinti darbo krūvio dėl viena po kitos pateikiamų dosjė, būtų galima svarstyti sumažinti tikimybę, kad bus priimami sprendimai netęsti nagrinėjimo tuo atveju, kai prašymas yra netenkintinas, galimybę juos priimti suteikiant tik išsiuntimo ir paskirties institucijoms;
- galiausiai, numanomas kompetentingos išsiuntimo institucijos sutikimas galėtų būti laikomas gautu, jei tenkinamos šios abi sąlygos: ji anksčiau priėmė tinkamos formos sprendimą ir patvirtino finansinę garantiją arba lygiavertį užtikrinimą.

Todėl pasiūlymai, kuriuos pirmininkaujanti valstybė narė išplatins dėl I ir II antraštinių dalių, turi būti suprantami tik kaip indėlis į darbą, susijusį su reglamento projektu, kuris turės būti tęsiamas Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu.

IV. IŠVADA

23. Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad jai pirmininkaujant atliktas darbas padėjo pateikti svarbius pasiūlymo dėl reglamento dėl atliekų vežimo paaiškinimus ir galės būti pagrindas išsamioms diskusijoms dėl pasiūlymo.

24. Pirmininkaujanti Prancūzija įsipareigoja glaudžiai bendradarbiauti su Tarybai pirmininkausiančia Čekija, kad būtų užtikrintas darbo tęstinumas. Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat norėtų padėkoti Komisijai už puikų bendradarbiavimą ir paramą, taip pat už pateiktus neoficialius dokumentus, o valstybėms narėms – už jų aktyvumą ir bendradarbiavimą.
25. Apibendrinant, Nuolatinių atstovų komiteto prašoma susipažinti su šia pirmininkaujančios valstybės narės pažangos ataskaita ir perduoti ją Tarybai (aplinka), posėdžiausiančiai 2022 m. birželio 28 d.
-